

Verlag netwerkdag 24 november 2021

Met 28 aanwezigen boog Voedsel Anders zich in de **voormiddag** over een aantal uitdagende stellingen en vragen. Barbara Van Dyck (Centre for agro-ecology, Conventry) en Janneke Bruil werkzaam bij [Cultivate Collective](#), maakten er een interactieve dag van. In de voormiddag wisselden we uit over de bijdrage van onze organisaties aan agro-ecologie.

Met 3 vragen gingen we aan de slag: 'Hoe draagt jouw organisatie bij aan de transformatie van het voedselsysteem'? Welke dilemma's kom je tegen in je werk? En wat zijn de verbanden tussen jullie organisaties? In kleine groepjes maakten we er muurfresco's van.

Tussen oude bekenden doken ook een heleboel nieuwe gezichten op. Ons netwerk is in constante beweging. Het was goed om elkaar en elkaars organisatie van dichtbij te leren kennen.

's Middags werden we verrast door een heerlijk middagmaal in Restaurant Bel Mundo (dat deel uitmaakt van Atelier Groot Eiland vzw). Zoals we het graag willen: biologische groenten uit het seizoen, geogst door mensen in arbeidszorg in hun (4) moestuinen in Brussel. Bovendien werkt Belmundo dagelijks met voedseloverschotten van de vroegmarkt of uit de supermarkt.

Na de lunch gingen we op stap met boer Jef. Atelier Groot Eiland is een organisatie in de sociale economie en bestrijdt armoede door zoveel mogelijk Brusselaars die moeilijk werk vinden te ondersteunen in hun zoektocht naar een job. Ze bieden werkervaring, (gratis) opleiding, arbeidszorg

en jobcoaching aan, in heel uiteenlopende sectoren: van schrijnwerkerij over horeca tot stadslandbouw. Met 5 medewerkers in hun stadslandbouwtraject en vele vrijwilligers onderhouden ze een viertal tuinen in Brussel die hun eigen restaurants voorzien van groenten (alsook een tiental extra resto's in de buurt).

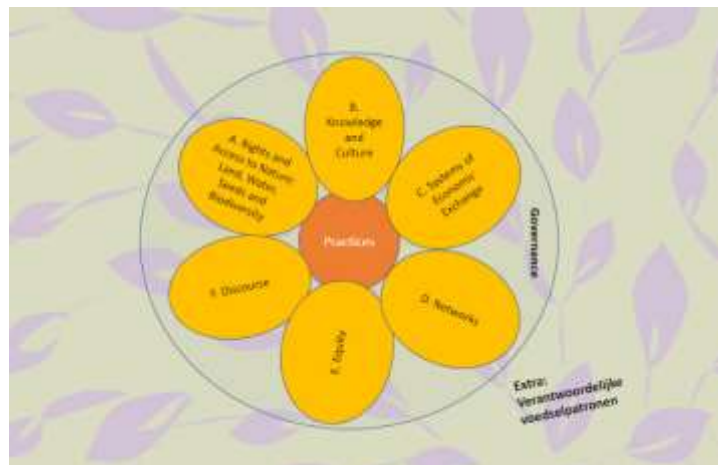
In de **namiddag** startte Barbara met [de 'economie van de hoop'](#). En hoe we als persoon en als organisaties de verbeelding (over hoe we de toekomst zien) veel meer kunnen inzetten als sterkte. Hoop gaat over het zien van mogelijkheden en die in het vandaag brengen. Hoop is ook 'neen' zeggen, om vervolgens veel 'ja's' te krijgen.

Agro-ecologie gaat over alternatieven die zorg en covivialiteit (*samen vorm geven aan het 'goede leven'*) centraal zetten. Gangbare landbouw gaat over controle (over de natuur, over de opbrengst, het land, ...).

Luister hier naar haar toelichting tijdens [het webinar 'natuur als bondgenoot' \(in februari 2021\)](#) waar ze uiteenzet hoe de we in onze dagelijkse werking (of in onze visie) agro-ecologie een plaats kunnen geven.

Janneke Bruil geeft achtergrond bij de transformatie van ons voedselsysteem. Er zijn [de '13 principes van AE'](#) waar naar verwezen wordt door het High Level Panel of Experts van het VN comité rond voedselveiligheid (hier terug te vinden). Of je kan de transformatie naar agro-ecologie voorstellen via 6 domeinen in de vorm van een bloem. Zowel in de toelichting van Barbara als in [deze van Janneke](#) komt het belang van het politieke stuk van onze beweging sterk naar voor.

Een transformatieve, politieke agro-ecologie versterkt de integratie van landbouw en natuur (aangepast aan de lokale context) en focust op rechten en rechtvaardigheid voor iedereen. Deze agro-ecologie is vooral een politiek proces – het is een pad op weg naar voedselsoevereiniteit. Hierbij staat de 'agency' van producenten en burgers centraal. Nieuwe vormen van bestuur zullen hieruit volgen.

En om onszelf bij de les te houden: bekijk onderstaande slide. Ons doel is toe te werken naar Level 5. En niet te tevreden te zijn met Level 2 en 3 (hoewel deze levels zeker waardevol zijn en in heel wat contexten baanbrekend).

Na die boeiende presentaties, gingen we zelf weer aan de slag met een aantal vragen:

- Waar put je hoop uit?
- In welke domeinen speelt jouw dilemma?
- Wat werkt tegen? Wat versterkt?
- Hoe jouw organisatie en Voedsel Anders effectiever aan een machtsverschuiving werken?
Wat is daarvoor nodig?
➔ 3 concrete voorstellen voor VA

Hierbij de oogst die deze denkoefening opleverde: zinvolle aandachtspunten en acties voor Voedsel Anders.

Groep 1

- Mapping van sterktes en expertises van organisaties binnen VA.
- Gemeenschappelijke acties en campagnes (bv rond pesticiden).
- Duidelijker communicatie (en transparantie) rond wat de NEE's zijn.

Groep 2

- Acties rond nee zeggen en mapping hierrond (hoe gaan we hier intern mee om).
- Niet polariserend aan het publiek debat deelnemen.
- Werken aan gedeelde toekomstbeelden.

Groep 3

- Goed verhaal maken en brengen: (bv verhaal van vitale rassen). Hoe bekom je dat andere organisaties dit meer delen of versterken?
- Ons agro-ecologisch verhaal: hoe komen we tot een eerlijke verloning of prijs voor de producten?

Groep 4

- Verbeelding delen door meer boer(inn)en mee te nemen naar beleidsmakers.
- Selectiever zijn in de dossiers die VA opneemt.

En met deze boeiende ideeën en aandachtspunten sloten we de dag af in het café van Belmundo.

Heel fijn ook dat we in de voormiddag Tjerk van Voedsel Anders Nederland mochten verwelkomen en in de namiddag Jan Pille van leefmilieu Brussel, verantwoordelijk voor het uitbouwen van een centrum Agro-Ecologie in Brussel.

Foto's: Kristel Cuvelier en Kristel De Wever

Verslag: Ingrid, 10 december 2021